

Tradiție și Excelență prin
Cultură - Știință - Inovație din 1581

Psihologia și cultura românească

în colindele din „țările” etnografice ale României:

Țara Codrului, Țara Chioarului, Țara Lăpușului,
Țara Maramureșului și Țara Oașului

Cu participarea rectorului UBB,
PROF. UNIV. DR. DANIEL DAVID
și a **INVITAȚILOR COLINDĂTORI**
DIN „ȚĂRILE” ETNOGRAFICE

8 DECEMBRIE, ORA 18:00
AUDITORIUM MAXIMUM AL UBB

Eveniment cu ocazia Sărbătorilor de Iarnă 8 decembrie 2023

Program

(cu prezentarea țărilor etnografice în ordinea geografică est-sud-vest-nord și contribuții psihoculturale din partea domnului rector prof. univ. dr. psih. Daniel David)

1) Țara Maramureșului (județul Maramureș)

Prezentare grup: Grupul de colindători al Protopopiatului Ortodox Vișeu din Episcopia Maramureșului și Sătmăruului, Protopop al Vișeuului Mihai Chira; coordonator Pr. Ioan Timiș.

Vor prezenta: *Colinde din Țara Maramureșului (istoric)*, acompaniate instrumental

- „Deschide ușa, creștine!”, colindă tradițională;
- „I sara Crăciunului”, colindă din repertoriul Năstăcuței Iuga;
- „La săvârșitu' lumii”, colindă tradițională din Maramureș;
- „Colo sus la răsărit”, colindă tradițională din Maramureș;
- „Coborât-o coborât”, colindă din repertoriul lui Ștefan Hrușcă;
- „Mândru cântă un cerb codru”, colindă tradițională din Maramureș.

2) Țara Lăpușului (județul Maramureș)

Prezentare grup: Grupul Vocal „Florile Lăpușului” al Cercului de Estrada de la Palatul Copiilor Baia Mare – Clubul Copiilor Târgu Lăpuș, coordonat de prof. Ana Maria Gherman, director prof. dr. Ion Iuga. Conducerea muzicală este asigurată de prof. Lucian Madiar și prof. Mihai Chiș.

Vor prezenta: *Colinde din Țara Lăpușului*

- „Asta-i sara de Crăciun”;
- „Aici, înt' aiasta casă”;
- „Înainte ă iestii curți”;
- „Puică neagră cântă-n prun”.

3) Țara Chioarului (județul Maramureș)

Prezentare grup: Ansamblul folcloric „Doina Chioarului” al Cercului de Etnografie și Folclor de la Palatul Copiilor Baia Mare – Clubul Copiilor Șomcuta Mare, director prof. dr. Ion Iuga, coordonator prof. Ionel Coteț.

Vor prezenta: *Obicei de colindat din Țara Chioarului.*

4) Țara Codrului (județele Satu Mare, Maramureș și Sălaj)

Prezentare grup: Grupul de colindători format din elevii Școlii Gimnaziale Homorodu de Mijloc, comuna Homoroade, jud. Satu Mare (clasele V-VIII); sub îndrumarea prof. Olimpia Micu Luțaș și prof. Florin Sima; director prof. Veronica Daniela Tătar.

Vor prezenta: *Obiceiuri și tradiții de Crăciun din Zona Codru – județul Satu Mare*

- Șezătoarea din zona Codrului cu elementele specifice: torsul, cusutul, brodatul, împletitul colacului, găteala capului fecioarei și practici magice de atragere a băieților în șezătoare;

- *Colinde din Țara Codrului*

„Sosit-o zâua cea sfântă”;

„De tri’ zâle tăt vinim”;

„Noi umblăm a corinda”;

„Scoală-te, fată fecioară” (colindă laică).

5) Țara Oașului (județul Satu Mare)

Prezentare grup: Grupul de colindători din Negrești-Oaș format din corurile reunite ale Liceului Teoretic Negrești-Oaș și Liceului Tehnologic „Ioniță G. Andron”, sub îndrumarea prof. Luciana Denghel și prof. Marin Grigorean; coordonator Anca Volșik, managerul Casei Orașenești de Cultură din Negrești-Oaș.

Vor prezenta: *Colinde din Țara Oașului*

- „Treceți, sfinți, și hodiniți”;

- „Nașterea Domnului nost”;

- „În orașul Vefleem”;

- „Hai, Petre, să ne ducemu”.

Descrierea evenimentului

Vă invit la evenimentul caritabil „Psihologia și cultura românească în colindele din „țările” etnografice ale României” (Țările Codrului, Chioarului, Lăpușului, Maramureșului și Oașului), unde voi comenta psihologic și cultural (psihocultural) tradițiile românești exprimate prin colinde specifice acestor zone etnografice ale țării, cu rol educațional și de dezvoltare psihoculturală, în contextul bucuriei sărbătorilor de iarnă.

Evenimentul va avea loc în 8 decembrie 2023, în sala Auditorium Maximum a UBB, de la ora 18. Intrarea este liberă, iar cei interesați pot face donații care vor susține activitățile caritabile ale Fundației UBB (fundatia.ubbcluj.ro).

Dincolo de profilul academic de referință în țară și cu vizibilitate internațională, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (UBB), sub cupola UBB Cultural (ubbcluj.ro), și-a asumat în relație cu societatea și păstrarea și promovarea patrimoniului tradițional românesc (și din România) în contextul modernității actuale, în spiritul valorilor academice asumate de UBB, și anume Tradiție și Excelență. Așadar, ca universitate „world-class” (de „clasă internațională”), UBB gândește global, dar acționează atât global, cât și local, generând inovații cu efect global, aducând inovații internaționale majore în viața oamenilor din zona în care se află UBB și ducând tradițiile acestor zone în patrimoniul internațional.

În acest sens, am inițiat un program de cunoaștere și promovare a tradițiilor românești (UBB Cultural: Patrimoniu Tradițional Românesc), pornind de la bazinul academic și extensiile proprii, dar propunându-și să ajungă în final la toate zonele etnografice mari ale țării. În cadrul acestui program, un proiect specific este „Psihologia și cultura românească în colindele din „țările” etnografice ale României”. Așa cum am spus mai sus, în cadrul acestui proiect, voi comenta psihologic și cultural (psihocultural) tradițiile românești exprimate prin colinde specifice diverselor zone etnografice ale României în cadrul sărbătorilor de iarnă. Proiectul se va derula în mai multe etape anuale:

- Etapa 1 – Maramureș și Satu Mare (Sătmăr): Țările Codrului, Chioarului, Lăpușului, Maramureșului și Oașului;
- Etapa 2 – Ardeal (incluzând și tradiții ale minorităților maghiară și germană din România);
- Etapa 3 – Crișana și Banat;
- Etapa 4 – Oltenia, Muntenia și Dobrogea;
- Etapa 5 – Moldova (incluzând Republica Moldova);
- Etapa 6 – Alte zone etnografice românești din afara țării.

Pornind de la analizele și comentariile cunoscutului etnomuzicolog Speranța Rădulescu, încerc să formulez în sinteză esența psihoculturală a țărilor etnografice prezente aici, așa cum o văd eu, luând în calcul și experiența proprie în țările respective și literatura etnografică existentă, toate filtrate de un aparat conceptual psihocultural. Astfel, în sinteză, esențele psihoculturale ale țărilor etnografice prezente aici le văd astfel (le voi justifica și detalia în cursul evenimentului): (1) Țara Maramureșului (istoric) – Pozitivul strălucitor, cu povești coerente; (2) Țara Lăpușului – Negativul vieții filtrat prin înțelepciunea populară (poate și cu ajutorul fluierului – că de aceea a fost numită și „țara fluierului”) completează echilibrat pozitivul vieții; (3) Țara Chioarului – Solemnitate ritualică; (4) Țara Codrului – Sobrietate și echilibru, în care robustețea populară este filtrată, cum spunea Speranța Rădulescu, de o „noblețe de curte princiară...” (poate de aceea celebra șură codrenească este în mintea mea analogă unui „castel țărănesc”); (5) Țara Oașului – Pozitivitatea dusă uneori în exuberanță, transformă poveștile în expresii strigate ale sentimentului vieții prin faimoasele tipurături. Sigur că sintezele psihoculturale formulate aici sunt generalizări uneori excesive, care lasă afară alte aspecte importante, dar pot avea un rol orientativ important, rol care însă trebuie testat și experiențiat direct, lucru pe care îl facem și în cadrul acestui eveniment, când aspectele etnografice se vor exprima în colindele tradiționale din perioada sărbătorilor de iarnă. Va fi interesant de văzut și dacă diversitatea etnografică va colora evident și unitatea stimulată de încărcătura religioasă a colindelor de astăzi.

**Crăciun binecuvântat, An Nou fericit
și Sărbători de Iarnă așa cum vi le doriți!**

Cu prețuire,

Prof. univ. dr. psih. Daniel David

Rectorul UBB

Membru al Academiei Române și al Academiei Europene (*Academia Europaea*)

